

РЕШЕНИЕ

№ 1249

гр. С, 18.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 128 СЪСТАВ, в закрито заседание на осемнадесети февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: С И

като разгледа докладваното от С И Гражданско дело №0211110163062 по описа за 2021 година

Предявен е иск от АНГ. Г. С., ЕГН *****, с адрес с.К, С О, ул."В Л" №, чрез адв.И. със съдебен адрес гр.С, ул."П" №, срещу Прокуратурата на Република България, представлявана от Г П, с адрес гр.С, бул."В" №, за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 18 000.00 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на повдигнато на ищеца незаконно обвинение по пр.пр.№/2017 г. по описа на Софийска градска прокуратура, ведно със законната лихва от 09.04.2021 г., до окончателното плащане на дължимото, както и за задължаване на съда, постановил оправдателна присъда спрямо ищеца да бъде задължен да оповести това чрез средствата за масова информация.

Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

В исковата молба се твърди, че ищеца е привлечен като обвиняем за престъпление по чл.282, ал.2 вр. ал.1 от НК, по пр.пр.№/2017 г. по описа на СГП с постановление от ..2017 г., като впоследствие с влязла в сила на 09.04.2021 г. присъда от 24.03.2021 г., постановена по нохд №/2020 г. по описа на СпНС, той е оправдан. Сочи се, че наказателното производство срещу ищеца е продължило почти 4 години. Отбелязва се, че повдигнатото срещу ищеца незаконно обвинение в извършване на тежко умишлено престъпление е имало за него като пряка е непосредствена последица увреждащо действие поради причинените му морални вреди, доколкото е бил обвинен в извършване на престъпление в областта на неговата професионална дейност. С оглед на това се поддържа становище, че по този начин са засегнати както личната чест на ищеца и неговото достойнство, така и професионалните му качества и авторитета му в обществото.

Според ищеца повдигнатото му незаконно обвинение е публично разгласено в множество печатни и аудиовизуални медии, което е нанесло вреда на професионалната му репутация при наличие на дългогодишна практика в неговата сфера и възрастта му, която е близка до пенсионната. В същото време се твърди, че обстоятелствата, които се вменяват във вина на ищеца, са му причинили сериозен психически шок и удар по личното му достойнство, професионална репутация и имидж в обществото, вкл. и при отправени професионални предложения от международни институции и компании.

В личен план ищецът излага редица неудобства като стрес, безсъние, притеснения, нарушаващи нормалния му ритъм на живот. Според ищеца стигнало се е до лично унижение, освен пред негови колеги и приятели, и пред близки и роднини.

Така претърпените вреди ищецът оценява на 18 000 лв., която сума иска да му бъде присъдена по делото.

В срока за отговор, ответникът по делото е депозирал такъв, в който изразява становище по основателността на предявения иск. Ответникът признава иска по основание, но го оспорва по размер.

Ответникът обръща внимание на разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, според която отговорността на държавата се ограничава до вредите, пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение. Пояснява се, че преки вреди са тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т.е. които са адекватно следствие от увреждането, а непосредствените вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Според ответника, ищцовата страна не е ангажирала доказателства за настъпването на такива вреди, респ. за наличието на причинно-Свръзка с повдигнатото незаконно обвинение, а е изложила само твърдения в исковата молба. Отбелязва се, че ищецът не е представил доказателства за репутацията си преди процесното обвинение, за да се направи преценка как то се е отразило на доброто му име, както и доказателства за наличието на професионална реализация в чужбина.

Ответникът поддържа становище, че липсват доказателства органи на П да се извършвали спрямо ищеца действия, извън правнорегламентираните в хода на наказателното производство.

В отговора на исковата молба са развити подробни съображения относно приложението на чл.52 от ЗЗД. Обръща се внимание, че на ищеца по процесното наказателно производство е взета най-леката мярка за неотклонение, поради което интензивността на отицателното въздействие на повдигнатото обвинение по отношение личността на ищеца е ниска в сравнение с лицата, на които е взета и приложена по-тежка мярка за неотклонение.

Обяснява се, че сама по себе си оправдателната присъда дава морално обезщетяване и компенсира до известна степен изтърпените страдания. Според ответника изложените в исковата молба обстоятелства не сочат на необичайно претърпени неудобства от воденото наказателно производство.

С оглед на това се поддържа становище за неоснователност на предявения иск, а в условията на евентуалност – за прекомерност на претендираното обезщетение.

В съдебно заседание страните се представляват от пълномощници, които поддържат направените с исковата молба и отговора към нея съответно искания и възражения.

По делото са ангажирани писмени и гласни доказателства.

Съдът, преценявайки събраните по делото доказателства по реда на чл.12 и чл.235 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

От приобщеното към настоящето дело НОХД №/2020 г. по описа на Специализирания наказателен съд, ведно с приложеното към него досъдебно производство, е видно, че спрямо ищеца е било повдигнато обвинение на престъпление по чл.282, ал.2, вр. с ал.1 от НК.

Ищецът е привлечен като обвиняем за посоченото престъпление с постановление на следовател при СГП – отдел С, от ..2017 г. по досъдебно производство №/2017 г. по описа на Софийска градска прокуратура – С отдел. Със същото спрямо обвиняемия е взета мярка за неотклонение „подписка“.

С постановление от 21.10.2019 г. на прокурор при СГП, са разделени материалите по досъдебно производство №/2017 г. по описа на СО-СГП, пр.пр.№/2017 г. по описа на СГП-отдел „С“, като ДП №/2017 г. е останало да се води срещу А.С., а новообразуваното ДП – пр.пр.№0918/2019 г. по описа на СГП – отдел „Специализиран“, е образувано също за престъпление по чл.282, ал.2 вр. ал.1 от НК за това, че длъжностни лица от ДКЕВР, заемащи отговорно служебно положение в периода от 2007 г. - 2015 г., не са изпълнили служебните си задължения, с цел да набавят облага за „О И.“ АД, като от това са могли да настъпят немаловажни вредни последици, изразяващи се във финансови щети за потребителите на природен газ в страната, както и в уронване авторитета на регулатора относно законосъобразното и справедливо определяне на цената на природния газ.

С оглед на това и след презцизиране на обвинението по наказателното производство, С. е привлечен като обвиняем с постановление от 21.07.2020 г.

С постановление от 21.10.2019 г. на зам.градски прокурор при СГП, е отменена взетата спрямо ищеца мярка за неотклонение „подписка“.

От данните по досъдебното производство е видно, че първоначално определеният срок по разследването е удължаван многократно по искане на наблюдаващия прокурор, като в течение на производството са извършени разпити на свидетели, събрани са многобройни писмени доказателства, назначавани са експертизи.

По молба на обвиняемия по реда на чл.368 от НПК /за ускоряване на разследването/, е образувано НЧД № 4161/2019 г. по описа на Специализирания наказателен съд. С определение от 13.11.2019 г. състав на СпНС, е оставил без уважение молбата, като е приел, че действително действията по разследването са се проточили в срок, който е по-дълъг от 2 години, но с оглед специфичния предмет на доказване, фактическата и правна сложност на делото и събраните доказателства, може да се направи извод, че в хода на разследването, както и към момента на подаване на молбата, разследващите органи не са преустановили своите действия.

На 21.07.2020 г. материалите по разследването са предявени на ищеца, а на 07.08.2020 г. срещу него е внесен обвинителен акт в Специализирания наказателен съд, по който е образувано НОХД №/2020 г. По последното са насрочени 6 съдебни заседания – на 29.09.2020 г., на 28.10.2020 г., на 18.11.2020 г., на 14.01.2021 г., на 22.02.2021 г. и на 24.03.2021 г. Във всяко едно от тях ищецът се е явил лично, даден е ход на делото и са извършвани процесуално-Си действия. С присъда от 24.03.2021 г. обвиняемият А С е признат за невиновен по повдигнатите му обвинения. Присъдата не е протестирана и е влязла в сила на 09.04.2021 г.

Видно от приложената към наказателното производство справка за съдимост на ищеца, същият не е осъждан.

От представените към исковата молба статии от електронни издания е видно, че процесното обвинение е отразено в редица електронни медии.

По настоящето дело са събрани гласни доказателства чрез разпита на св.Е Д М и Х А М.

Св.М е съпруга на ищеца и е възприела лично неговото състояние след повдигане на процесното му обвинение. В показанията си обяснява, че той е бил в стрес и е преживял притеснения, които са се отразили както на психичното му състояние, така и на здравословното му такова. Според М, ищецът е бил подтиснат, изнервен, спрял е комуникацията си с приятели и с познати, защото се е чувствал унизително от това, че трябва да обяснява, че не е извършил нищо незаконно. От друга страна самите те са се дистанцирали от него. Отделно от това, налице са били поражения и върху здравословното му състояние, изразяващи се в непрекъснато безсъние и повишено кръвно налягане.

Свидетелката твърди, че воденото срещу ищеца наказателно производство е било

шумно и широко отразено в медиите, което е довело до неговото компроментиране и zlepоставяне, още повече, че е известна личност в България и в международния свят. М оценява ищеца като човек с добра професионална история и биография, опит и авторитет, градени през годините, но поради повдигнатото му обвинение той е спрял да обсъжда професионални планове и проекти.

В периода, в който е текло делото срещу ищеца, свидетелката съобщава, че той се е чувствал и изглеждал като човек с накърнена чест и достойнство. Допълнително, според нея, той е страдал поради начина, по който това се е отразявало върху състоянието на родителите му, които са възрастни хора. Свидетелката обяснява, че незаконното обвинение на ищеца е дало отражение и върху семейните им отношения, тъй като С. е бил в невъзможност да обсъжда ежедневни проблеми, въпроси, свързани с организацията и развитието на детето им, както и всякакви краткосрочни или дългосрочни планове. В показанията си М твърди, че семейството ѝ се е изолирало и детето ѝ години наред е задавало въпроси защо не ходят никъде, защо не пътуват. Отбелязва, че ищецът не е бил в състояние да участва в живота на детето им.

Св.Х М познава ищеца 2003 година като член на КЕВР, където са били колеги. М знае за повдигнато му обвинение през 2014 – 2017 г. Твърди, че има лични впечатления за психическия шок, който С. е изживял с нарушаване на професионалната му репутация, още повече, че обвинението му е било във връзка с работата, която извършва.

Свидетелят си спомня, че когато е било повдигнато обвинението на ищеца, той е бил председател на ДКЕВР и се е чувствал доста некомфортно, тъй като се е породило известно недоверие както в самия колектив, така и в останалите му колеги, с които е работил. Освен това, според М, през 2018 година ищецът е бил поканен за ръководител на проект от украинска страна за газопреносната система, за изследване на минералните и енергийните ресурси, както и за участие в проект с У за съставяне и изготвяне на новия системен оператор на У, в които той не е взел участие поради повдигнатото му обвинение. За още един аналогичен случай през 2018 г. съобщава свидетеля, а именно когато ищецът е бил поканен за директор на Асоциацията на енергийните регулатори със седалище в гр.Л, но отново поради повдигнатото му обвинение, той не е имал възможност да кандидатства, въпреки отправената му покана.

М определя ищеца в професионален план като изключителен професионалист, специалист в областта на газодобива, а по-късно и в регулаторната дейност на ДКЕВР. Отбелязва, че той е един от основателите на Асоциацията на европейските регулаторни органи със седалище в гр.Л, бил е член на президиума, зам. председател на президиума на тази асоциация, след това през 2004 г. я е оглавил.

Свидетелят твърди, че след обвинението, ищецът е бил освободен от КЕВР, след подадена от него оставката, като впоследствие е започнал да се занимава с консултантска дейност. М знае, че ищецът е бил определен за енергетик на годината, но не помни точно в кой период.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Предявените иски са с правно основание чл.2, ал.1, т.3 и чл.11 от ЗОДОВ. Ищецът претендира присъждане на обезщетение за претърпени вреди от повдигнато му обвинение за престъпление, за което е оправдан. Разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ предвижда обективна отговорност на държавата в случаите на незаконно повдигане и поддържане на обвинение в извършване на престъпление. Действията по повдигане и поддържане на обвинението се считат за незаконни ако лицето бъде оправдано. Субекти на тази отговорност могат да бъдат само правозащитни органи, оправомощени да повдигат и

поддържат обвинения за престъпления от общ характер, какъвто орган се явява П на Република България.

В случая, по отношение на ищеца е било предявено, повдигнато и поддържано обвинение за извършено престъпление по чл.282, ал.2, вр. с ал.1 от НК в продължение на три години и девет месеца, като спрямо същия е била взета най-леката мярка за неотклонение, а именно „подписка“ в продължение на две години и четири месеца. Предвид обстоятелството, че по така повдигнатото и поддържано обвинение съдът е постановил оправдателна присъда, действията по повдигане и поддържане на обвинението се явяват незаконни.

С оглед на това съдът намира, че са налице основанията за ангажиране отговорността на ответника за причинени на ищеца вреди във връзка с воденото срещу него наказателно производство за извършено престъпление чл.282, ал.2, вр. с ал.1 от НК.

При определяне на конкретно претърпените вреди и техния размер, следва да се има предвид, че законът - чл.52 от ЗЗД, поставя като критерий справедливостта. Според възприетото в Постановление № 4/1968 г. на Пленума на ВС този критерий не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства. Такива обстоятелства, при определяне на обезщетението за неимуществени вреди по искове с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, са личността на увредения, данните за предишни осъждания, начина му на живот и обичайната среда, тежестта на престъплението, за което е повдигнато обвинението, продължителността на наказателното производство, наложените мерки на процесуална принуда, отражението върху личния, обществен и професионалния живот, разгласа и публичност, стигнало ли се е до разстройство на здравето, а ако увреждането на здравето е трайно, каква е медицинската прогноза за развитието на заболяването, както и други обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания. В същото време, приема се, че във всички случаи на приложение на чл.52 ЗЗД, база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди са стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането.

В случая наказателното производство /в двете му фази/ е приключило в разумен срок в рамките на 3 години и 9 месеца, отчитайки фактическата и правна сложност на делото, многобройните писмени и гласни доказателства, които са събрани. Спрямо ищеца е била взета най-леката мярка за неотклонение „подписка“ за период от време от 2 години и 4 месеца. Следва да се отбележи, че във всички проведени съдебни заседания в съдебната фаза на процеса, ищецът е участвал лично и в тях са извършвани процесуално-Си действия по събиране на доказателства. Самото пък престъпление, за което му е повдигнато обвинение е тежко по смисъла на чл.93, т.7 от НК, доколкото предвиденото наказание е до 8 години лишаване от свобода.

При определяне размера на обезщетението следва да бъде отчетено чистото съдебно минало на ищеца, както и конкретно изживените от него неудобства, за които се събраха доказателства от разпита на св.М и св.М. Същите в показанията си излагат данни за възприятия и поведение на ищеца, свързани с емоционалното му състояние, дало отражение както на психиката му, така и на личните и семейните му отношения. В същото време по делото се събраха данни и за увреждане здравето на ищеца вследствие повдигнатото му обвинение. Последното безспорно се е отразило и на професионалното развитие на С., за което се съдържат конкретни факти в показанията на св.М.

Тук следва да бъдат отчетени и особеностите на личността на ищеца, който безспорно е изявена фигура в публичното пространство като ръководител на регулаторния орган КЕВР към момента, в който е бил обвинен в извършване на процесното престъпление. Доколкото личността изразява себе си не само професионално и лично, но и посредством участието си в обществен живот, незаконното обвинение може да се отрази

неблагоприятно на съответната форми на участие в публичните дела. Така, от събраните гласни доказателства, се установява, че макар и с безупречна професионална репутация, за ищеца са съществували пречки да поема отправени му предложения и ангажименти в неговата сфера на дейност, поради незаконно повдигнатото му обвинение. Последното пък е намерило широк медиен отзвук, като е коментирано в редица електронни издания. Част от тях в статиите си, посветени на наказателното производство срещу С., се позовават на съобщения от П. В случая ответникът не е съобразил ефекта от разгласената пред медиите теза на обвинението в началния етап на наказателно преследване, още повече, че обвинението е за престъпление, което има една от най-острите негативни оценки в обществото - неморално, користо деяние, ощетяващо държавата и нейните граждани. Произтеклото публично злепоставяне в казуса е в степен на произведен конкретен и значим вредоносен ефект за обвиняемия в личен и социален план, разгласяването на обвинението се е отразило на психиката му, както и на неговия избор как да продължи реализацията си, доколкото е пропуснал отправени му професионални ангажименти, вкл. и международни такива.

Ето защо при тези данни съдът намира, че претендирания размер на обезщетението от 18 000.00 лв. е справедлив и съответства на стандарта на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането. Действително, ВКС приема, че осъждането за заплащане на обезщетение съдържа в себе си признание за незаконността на деянието, от което са причинени вредите, което само по себе си е вид морално обезщетяване, наред с паричното, но едното не може компенсира другото. С оглед на това и на всички изложени по-горе факти относно действително претърпените от ищеца вреди от незаконно повдигнатото и поддържано му обвинение, на същия следва да се присъди обезщетение от 18 000.00 лв. Като законна последица, върху тази сума се дължи законна лихва от влизане в сила на оправдателната присъда – 09.04.2021 г., до окончателното плащане на дължимото.

Относно искането с правно основание чл. 11, ал. 2 от ЗОДОВ, настоящият съдебен състав намира, че не е компетентен да се произнесе по него. Законодателят е регламентирал възможност за оповестяване чрез средствата за масова информация, че досъдебното производство, образувано срещу лицето е било прекратено, респ. че е постановена оправдателна присъда, ако гражданинът или неговите наследници поискат това. В настоящата хипотеза, оповестяването е задължително - чл. 11, ал. 2 от ЗОДОВ, тъй като средствата за масова информация са разгласили за случая. Компетентни да разпоредят съобщението са органите, които постановяват актът, с който окончателно приключва наказателното производство. При прекратяване на производството в досъдебната фаза на процеса това е прокурорът, а при оправдаване на подсъдимия – съответния наказателен съд. Съдът в исковото производство за присъждане на обезщетение за вреди от незаконно обвинение не разполага с правомощие да задължи П, респ. наказателния съд, да направи съобщение за прекратеното наказателно производство срещу ищеца, поради което искането следва да бъде оставено без разглеждане, а производството по него - прекратено.

С оглед изхода на делото, на основание чл.10 от ЗОДОВ, ищецът има право на разноски, каквото искане е направил своевременно още с исковата молба. От данните по делото се установи, че ищецът е заплатил 10.00 лв. държавна такса, както и 3360.00 лв. адвокатско възнаграждение, срещу което не е направено възражение за прекомерност от ответната страна. С оглед на това в тежест на ответника следва да бъде поставена сумата от 3370.00 лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ искането на АНГ. Г. С., ЕГН *****, с адрес с.К, С О, ул."В Л" №, за задължаване на съда, постановил оправдателна присъда спрямо него, да оповести това чрез средствата за масова информация като недопустимо и **ПРЕКРАТЯВА** производството в тази му част.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Г П, с адрес гр.С, бул."В" №, да заплати на АНГ. Г. С., ЕГН *****, с адрес с.К, С О, ул."В Л" №, сумата от 18 000.00 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на повдигнато на ищеца незаконно обвинение по пр.пр.№/2017 г. по описа на Софийска градска прокуратура за престъпление по чл.282, ал.2 вр. ал.1 от НК, за което е признат за невиновен с влязла в сила на 09.04.2021 г. присъда от 24.03.2021 г., постановена по НОХД №/2020 г. по описа на Специализирания наказателен съд, ведно със законната лихва от 09.04.2021 г., до окончателното плащане на дължимото.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Г П, с адрес гр.С, бул."В" №, да заплати на АНГ. Г. С., ЕГН *****, с адрес с.К, С О, ул."В Л" №, сумата от 3370.00 лв., представляваща направени от ищеца разноси по настоящето дело, съобразно изхода му.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____